

§. 48. Strešno čelo.

Z deskami zabita strešna čela (ščiti, hišna čela) se ne smejo dopustiti, ter se morajo na zidanih poslopih s kamenjem ali opeko zazidati, pri lesenih poslopih pa z ilom zamazati. (§. 72.)

§. 49. Strešni žlebi, cevi za odtok, cevi za plin (gaz).

Vse nove hiše v mestih se morajo proti ulicam prekrbeti s strešnimi žlebi iz kovine ali sicer ognja varne in vodo držeče snove, ki so primerno široki. Strešni žlebi se morajo tako napraviti, da se v nje lovi ne samo strešni kap in sneg, ampak tudi drobir s strehe.

Kjer to ni mogoče, se ima napraviti prestrežek za sneg.

Če se strešni žlebi naredé nad strešnim krajcem, ne sme širokost med žlebom in najspodnejšem strešnim krajcem praviloma več biti ko 3 dm., da se sneg ne vdira.

Gospodar utegne, da ubrani snegu se vdirati, tudi kako drugo branilno napravo narediti, toda le s privolitvijo gosposkino.

Na strešnih žlebih se morajo napraviti cevi za odtok primerne širokosti, kar je mogoče stikoma s poslopjem, ter se morajo 25 dm. nad tlami ceste v zidovje vzdati, pokriti in izpeljati v podzemeljske kanale.

Kjer na že obstoječih poslopih še ni strešnih žlebov, se morajo narediti.

Vmesne žlebe je, če je le mogoče, odpraviti.

Na ulice strleči žlebi se ne smejo dopustiti.

Pristopne cevi plinove napeljave se morajo vriniti v zid, in one, kakor vse druge cevi za plinovo napeljavo ne smejo biti v nobeni dotiki z ognja nevarnimi stvarmi.

§. 50. Stavbe ven pomakniti, napravljati balkone, pomole, nastreške, izlagalnice (omare za izložbo), ali napravljati zunanje stopnice, zunanje lope in vsakoršne take stavbene naredbe, ni dopuščeno, kolikor je to na škodo širokosti ceste; ako pa ne škodujejo cestni širokosti, morajo imeti, če stopajo čez določeno stavbeno črto, posebno dovoljenje. Predložne stopnice so brez pogoja prepovedane.

Balkoni, pomoli, galerije na podslombah in nastreški ne smejo iz fasade več ven stati ko 13 dm., razen na javnih trgih in ulicah, ki so čez 15 m. široke; napravljati se smejo samo v ulicah, ki so najmanj 10 m. široke, ter morajo biti najmanj 3 m. daleč proč od sosednega okna; imeti morajo žlebe in odtočne cevi, katere se morajo izpeljati nazaj po hišni steni.

Balkoni, pomoli, nastreški in strešice proti solncu morajo se vselej tako visoko napraviti, da nikakor ne ovirajo prehoda.

Podstava balkonov, galerij in pomolov mora biti iz nezgorljive snove. Balkoni morajo imeti ograjo iz železa ali kamna (§. 72.)

Omare za izložbo blagá in izložbe v vratih smejo se napraviti samo s posebno privolitvijo gosposke, ter smejo po širokosti k večjemu 21 cm. od glavnega zida hiše na ulice štrleti in ne smejo ven molečih tako imenovanih nosnih šarnir imeti; pokriti se imajo s kovino in prevideti s kovinskim strešnim žlebom in z ravno tako cevjo za odtok. (Dal. prih.)

Slovansko slovstvo.

* *Antigona*, žalostna igra v 5 dejanjih, ki jo je po najboljšem italijanskem tragiškem pesniku Alfieri-u poslovenil Jožef Križman, duhovni pomočnik pri sv. Ivanu v Trstu, je ravnokar prišla na svetlo in se pri

njem dobiva za 35 kr. Gosp. prevoditelj v vabilu na naročbo pravi, da, kakor Alfierijeve igre sploh, tako tudi ta tragedija ima le malo govorečih osob in malo sprememb v prizorih, zato se dá prav lahko porabiti za predstavo in se toraj priporoča slovenskim društvom.

Politične stvari.

Pregled dosedanjih diplomatičnih obravnav

o ustaji kristijanskih Slovanov na Turškem.

Že več ko 6 mesecev je preteklo, kar kristijani v Hercegovini in Bosni prelivajo kri za osvobodjenje iz Turškega jarma, diplomati pa s tinto skušajo pomiriti nesrečna ljudstva — a vendar se še ne vé, kako se bo rešila stvar, za katero so na eni strani tekli celi potoki rdeče krvi, na drugi pa se porabile cele posode črne tinte. Ker naše čitatelje gotovo zanimivati utegne kratak pregled diplomatičnih obravnav, naj jim ta pregled pred oči postavimo, kakor jih je „Politik“ vrlo jasno v enem svojih poslednjih listov popisala tako le:

4. dne t. m. se je imel načrt (nota) grofa Andrassy-a o Turških reformah izročiti vladam v Parizu, Londonu in v Rimu, ki so bile sprejele poročstvo o miru v Parizu sklenjenem. Ta spis je menda vse, kar je Andrassy-eva politika o iztočnem vprašanji izgotovila.

Potovanje cesarja našega po Dalmaciji lansko leto se je po vsi pravici onim, ki poznajo jugoslovanske razmere, zdelo pomenljivo; ni se tedaj brez vzroka pisarilo in govorilo, da bo ta dogodba zatirani rod slovanske raje na Turškem navdušila za svobodo. Ko je kmalu potem ob reki Narenti bila sprožena ustaja, se je skoro splošno mislilo, da se je v Avstriji vnovič probudila starodavna politika princa Evgena Savojskega. Toda brž je bila spodbita ta misel, ko se je pokazalo početje jugoslovanskim željam in hrepenenju po osvobodnji povsem sovražno. Oficijozna druhal jela je lajati in lajala nad ubogimi ustajniki vse poletje. Slednjič je menda vendar Andrassy spoznal, da nekaj mora storiti — vsaj na videz. Naredil je tedaj v zvezi svojih pomočnikov Dupont-a in Žvegelj-na tako zvani načrt o nekih reformah (prenaredbah), ki se dozdaj še skrbno skriva očem javnega mnenja in kritične razsodbe; njega bistvo pa je menda že starodavno oguljeno vedno enako načelo, da morajo kristijani z Mohamedanci enake imeti pravice in dolžnosti.

V tem, ko je ta načrt potoval v Berlin in Petrograd, da ga tam presodijo in odobré ali zavržejo, prehitil veliki vezir Turški našega počasnega Andrassyja z razglasom nekega „fermana“, ki skoro več ponuja, nego je Avstrijsko-ogerski načrt skonca od Turške vlade tirjati namen imel. Na to je bil grof Andrassy najbrže prisiljen, pri tej diplomatični dražbi nekaj soldov več ponuditi; vteknil je v svoj načrt nekoliko zelo ponosnih paragrafov. Sv. Štefana dan je bil ta načrt gotov, spisan in pregledan ter sposoben „ad circulandum“. Predzadnji dan starega leta doide pritrjenje temu načrtu iz Rusije in Nemčije in novega leta dan so brali načrt zastopnikom še ostalih treh oblasti kot porokov pogodbe Pariške; 2. dne t. m. bi se bil imel dotičnim vladam v službeni obliki predložiti.

Zdaj je bilo pričakovati, da bo grof Andrassy v sporazumljenji z „zaveznikoma“ (Rusijo in Nemčijo) od Francoske in Angleške zahteval, naj podpirate v Carigradu načrt njegov s posebnim, skupnim pismom. Pa čudo golemo! Poleg najnovejših poročil Andrassy-ev načrt ni narejen zato, da bi ga vse druge oblasti pod-

Mnogovrstne novice.

pisale in skupno Turški vladi poslale, ampak je le predloga (po domače „mušter“), po kateri naj vsaka vlada, če jej je prav to, kar najde v tem načrtu, posebej izdelava načrt po lastnem okusu in ga pošlje v Carigrad.

Tedaj je vspeh 6mesečnega „interveniranja“ in prizadevanja samo ta, da so se vlade pogovarjale, konečno pa je vsaki na prosto roko dano, storiti, kar se vsaki primerno zdi. Pač reven vspeh ta! Čudno in premisleka vredno je pa to tem bolj, ker so po Pariški pogodbi te oblasti zavezane skupno delovati o iztočnem vprašanji; če se v Carigradu vsaka oblast zá-se in posebej oglasi, potem po ravno isti pogodbi Turška vlada nima nobene dolžnosti poslušati jih, ampak sme vse poslati nazaj tje, od kodar so prišle. Potem bi bilo delo Andrassy-eva — prazno delo.

Morda se grofu Andrassy-u zdi, da bodo druge velike oblasti njegov načrt kar na vrat na nos prepisale in prepis v Carigrad poslale. Ta nada pa je prazna. Če se je že zdaj smelo misliti, da je Rusko-Avstrijska zveza tako malo trdna, da je najbrže Ruski general Ignatiev pripravil velikega vezira do onega fermana, kateri je Andrassy-a prehitel; — če dalje Pruska ne dela tako judežko z Avstrijo, kakor je delala leta 1859 in 1863, se nam še manj mogoče zdi, da bi imel grof Andrassy po pravici nadjati se trdne podpore s Francoskega in Angleškega, ker je ravno tu zapravil vse simpatije do Avstrije, ravnaje se popolnoma po ukazih in željah Bismarkovih. V Parizu je že Dunaj in Berlin eno in isto, in da Francozom Berlin ni priljubljen, tega ni treba še povdarjati. Prelahko bi se tedaj zgodilo, da bi Francozi maščevaje se nad Andrassyem kot zastopnikom nemške politike, vse v nemar, njega pa na cedilu pustili. To se tem verjetnejše zdi, ker morajo zdaj Angleži dregati po glavnem listu svojem Francosko, naj se jame brigati za dogodbe na jugu, dasiravno je znano, da nihče ni kazal Francozom več nevošljivosti, ko Angleži. Vrh tega je obče znano, da Angleški poslanec v Carigradu nikakor ne dela tako, kakor bi Andrassy-u ljubo bilo.

Al recimo, da se vse velike oblasti strinjajo z Andrassy-evim predlogom, utegne še vendar mnogo Donave steči v Črno morje, predno bi vse skupno obrnile se ž njim in še s posebnimi lastnimi predlogi do Turške vlade. Če je že bilo treba 6 celih mesecev, da so se tri vlade, ki so — kakor pravijo — v enakih rečéh že edinih misli, o iztočnem vprašanji zedinile, koliko mesecev bo še treba, da se spravi vseh pet velikih vlad pod en klobuk? To vprašanje ni samo računsko, ki znači polževo počasnost diplomatičnih obravnav. Kajti v tem, ki diplomati posedajo krog zelenih miz in besedujejo, teče na slovanskem jugu draga kri. Še celó nek Pruski vladni list pravi: „Če bodo diplomati še dolgo mirili v Hercegovini, kmalu ne bo ondi nikogar več pomiriti.“

Res je zdaj edina pot, po kateri se utegne razvozljati izhodno vprašanje, ta, da se Turške čete odženó s Hercegovine in Bosne. Da one z orožjem ne morejo pomiriti ali potlačiti ustajnikov, to je zdaj že dovolj jasno; z razsajanjem, morjenjem, požiganjem in divjanjem pa delajo le še večje zdražbe. Ako bočejo velike vlade Turčijo celo, kakor je dozdej bila, ohraniti, jim bo to tudi potem mogoče, ko bodo Turške vojne drubali popustile kraje, kjer so skazovale svoje junaštvo nad ženstvom in otroci. Nasprotno pa, kaj bodo hasnili najkrasnejši načrti o Turških preuredbah potem, če bo med tem dežela, za katero se izdelujejo, pokončana z mečem in ognjem!

* Število Hercegovincev po veri uradni popis od leta 1857 tako-le razgláša: katoličanov 72.000, pravoslavni kristjanov 59.000, in muhamedancev 55.000, tedaj kristjanov skupaj 131.000, poturčenih pa 55.000. In vendar so poturčenjaci gospodje zemlje!

* Ogerski general Klapka je odšel v Carigrad, da Turkom pomaga zoper kristijane — Slavjane! Nov dokaz, kako hudo Magjar Slovjana sovraži! Toda ker ni mohamedanec, Turki niso hoteli sprejeti ponudbe njegove. Zdaj je ta „madjarski junak“ postal uradnik na Turški železnici.

* Ne samo gora Vesuv, temuč tudi Aetna, ste začeli ogenj bljuvati. 20. decembra so iz žrela Aetne videli prvokrat rdeč dim se valiti. Zanimiva je ta prikazen posebno zato, da gora ogenj iz sebe meče, ko jo krog in krog sneg pokriva.

* Premije za ženske prednosti. V okrožji Estar, v državi Michigan, severne Amerike, so nedavno razdelili sledeče nagrade (premije): Gospá Viola Halm je dobila za najdalje lase (3 čevlje in 9 palcev) 5 dolarjev, Mis Fuller, katera je najdalje prebila brez nove obleke, 10 dolarov in gospá Schuler za najlepše triletno, dete 5 dolarov.

Naši dopisi.

V Gorici 8. jan. — Novosti imamo prav malo; najbolj „frišna“ je ta, da nas je v petek sneg pobelil; pol čevlja — pardon! ?? centimetrov — ga je padlo. Pred snegom nekaj dni pa smo imeli najhujši suhi mraz letošnje zime (−6° R.); en večer tudi romantično tullečo burjo. To menda „Novice“ že vedó, da, kar je Wagner-ju „Zukunftsmusik“, to je meni vremenoslovje kot „Zukunftswissenschaft“; zato skoraj redno o vremenu kaj sporočam. Da pa to tu pripovedujem, prihaja od tod, ker nočem, da bi kdo mislil, da z naznanili vremenskimi le luknje v svojih poročilih zatikam po geslu: „kdor ne vé o čem drugem govoriti, govori o vremenu.“ Pri meni ni tako; evo dokazov! Nov časnik imamo, pa jez ga nisem še videl; imenuje se „Il Goriziano.“ To pa ni naš stari „Goriziano“ redivivus, to je, prejšnji „Eco“ („klerikalni“ list), že zato ne, ker ga vreduje nek Abrahamov vnuk. „L' Isonzo“ se strašno togoti zaradi novega lista; med družimi lepimi imeni, s katerimi ga pita, imenuje ga naravnost „uno sconcio.“ Kaj je to? Potrpite enmalo! Izhaja pa novi časnik 2krat na mesec v neki obskurni tiskarni — Lebanovi. — Ta tiskarna je iz Vidma semkaj priromala. Dasi je že več mesecev preteklo, odkar je ustanovljena, vendar ni bilo še slišati, da bi bila kaj izdelala. Ali je bilo četrte tiskarne v Gorici treba, znali bi povedati gg. lastniki prejšnjih treh, in sosebno očak-tiskar g. Paternolli, ki zdaj nobenega časnika več ne tiska! „Soča“ se je namreč po 5 letih preselila v Majlingovo (tako imenovano „katoliško“) tiskarno, v kateri se bo tudi „Kmetovalec“ tiskal, ki bo odsihmal „samostalno“ — kakor sam pravi — izhajal. — „Sv. 3 Kralji“ so nam novega viteza dali. Tisti dan namreč je prinesla „Wien. Zeitung“ našemu dr. Pajer-ju viteštvo od cesarja podeljeno mu vsled prejšnje podelitve reda „železne krone“. Predikat gosp. viteza Pajerja se glasi „Monriva“. — Na sv. 3 Kraljev dan, ko se je peljal grof Chambord v cerkev k nadškofovi maši, spodrsnilo se je konjema na pregladkem tlaku pod deželno hišo in se je neki en konj močno poškodoval. Gospodu grofu in grofinji soprogi Mariji Tereziji je tukaj prav všeč; sliši se, da mislita g. Böckmannovo „villo“ uku-